

A vidékfejlesztés új dimenziói: fogyasztói attitűdök, rövid ellátási láncok és állatjóléti szempontok a tojáságazatban.

The new dimensions of rural development: consumer attitudes, short supply chains, and animal welfare aspects in the egg sector.

Készítette: **Szentes Noémi**, Magyar Agrár és Élettudományi Egyetem, Szent István Campus, Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdasági Intézet, Vidékfejlesztési Agrármérnök, Alapképzés. Témavezető: **Nagyné Dr. Pércsi Kinga**, Egyetemi docens, Magyar Agrár és Élettudományi Egyetem, Szent István Campus, Agrárgazdaságtani és Agrárpolitikai Tanszék.

A rendszerváltás után a szövetkezeti modell súlyosan meggyengült, és a mai napig számos akadály nehezíti működésüket. A jogszabályi változások és az EU-s szabályozások további kihívások elé állítják a mezőgazdasági szereplőket, különösen azokat, akik ketreces tojótyúk tartással foglalkoznak. A szövetkezetek hosszú távú fennmaradása érdekében szükséges lehet az állatjóléti előírásokhoz való alkalmazkodás, az alternatív tartási rendszerek bevezetése, valamint a piaci integráció és közös érdekérvényesítés erősítése. A jogi és támogatási környezet stabilizálása, valamint a közösségi összefogás ösztönzése kulcsfontosságú a vidékfejlesztés és a fenntartható mezőgazdaság szempontjából.

A kutatás indokoltságát támasztja alá és aktualitását adja a magyar mezőgazdasági szövetkezetek átalakulása és jelenlegi helyzetük. A vizsgálat tárgyát egy, a rendszerváltáskor részvénytársasággá alakult szövetkezet helyzete és lehetőségei adják, amelynek tevékenysége meghatározó a helyi gazdaság szempontjából. A kutatás sajátossága, hogy egyszerre alkalmaz kvalitatív és kvantitatív módszereket, ezáltal lehetővé teszi a fogyasztói és termelői oldal összevetését is.

A dolgozat fő kutatási kérdései: Hogyan hatott a rendszerváltás a szövetkezetekre és a vidékfejlesztési szerepükre? Milyen hatással vannak a szigorodó EU-s állatjóléti szabályozások egy ilyen szövetkezet működésére? Milyen stratégiai lehetőségek állnak a szövetkezet előtt a helyi gazdaságfejlesztésben? A magyar fogyasztók hogyan viszonyulnak az állatjóléthez, a környezetbarát megoldásokhoz és a rövid ellátási láncokhoz? Az etikus fogyasztási attitűdöket hogyan befolyásolja az állatjólét megítélése? A vizsgálat hozzájárul a termelők és fogyasztók közötti szemléletbeli különbségek azonosításához, ami hasznos lehet mind a gazdaságpolitika, mind a termelői stratégiák alakítása során.

Hogy teljes egészében fel tudjam tární a témám sajátosságait primer és szekunder kutatást is végeztem. Fontosnak tartottam, hogy a saját tapasztalataimon túl a hétköznapi embereket is meghallgassak amellet, hogy vezetők véleményét is kikérjem. A fogyasztói és a kereskedői oldalt is egyaránt vizsgálni szerettem volna a reális eredmények érdekében. A primer kutatásom során (melynek keretében 176 kérdőívet gyűjtöttem) egy külföldön már használt kérdőívet alkalmaztam, ez mellett pedig kettő interjút készítettem. Az elsőt Pákozdi polgármesterével, a másikat pedig az Aranybulla Zrt. vezetőjével. A szekunder kutatásom főként szakmai források elemzéséből építettem fel. Mindenképpen próbáltam a forrásaimat összehangolni egymással, hiszen így kaphattam a témámban egy egész és átfogó képet.

A legfőbb következtéseimet a hipotéziseimen keresztül mutattam be, részben teljesültek az elvárásimnak elvártan, részben pedig nem. A dolgozat során megfogalmazott kutatási kérdések egy része feltáró jellegű volt, és nem kapcsolódott szorosan hipotézisekhez, ugyanakkor fontos szempontokat világított meg. Összegzésként azt gondolom, hogy egy igen összetett és fontos témát vizsgálhattam a szakdolgozatom elkészítése során. Szerintem ezeket a témákat csak úgy lehet elemezni, ha egy csomagként kezeljük, mivel összefüggésben állnak egymással.